

Υλικά

Χάρτης της περιοχής όπου θα γίνει ο καθαρισμός
Όλος ο εξοπλισμός που αναφέρεται στη θεωρία
Φωτογραφική μηχανή

Πορεία

Στην τάξη ξεκινάμε μια συζήτηση για μια οικεία περιοχή, όπως μια ακτή, μια όχθη λίμνης ή ποταμού, έναν υγρότοπο κλπ. Κατόπιν οι μαθητές απαντούν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι σου αρέσει να κάνεις σ' αυτό το μέρος και τι κάνουν συνήθως οι άλλοι εκεί;
- Πέρασε ποτέ από το μυαλό σου ότι εκεί ζουν κάποια ζώα;
- Έχει το μέρος σκουπίδια; Από πού προέρχονται; Τι προβλήματα προκαλούν;
- Έγινε ποτέ κάποια δράση καθαρισμού στο μέρος αυτό; Συμμετείχες;

Εάν το θελήσουν, οι μαθητές ξεκινούν εκστρατεία καθαρισμού είτε ως τάξη είτε ως σχολείο στην περιοχή που θα επιλέξουν. Ένας καθαρισμός προϋποθέτει καλή οργάνωση, συντονισμό και πολλά χέρια. Για να αυξήσουν τη συμμετοχή στη δράση που οργανώνουν, οι μαθητές μπορούν να ακολουθήσουν κάποιες από τις συμβουλές που δίνονται στη θεωρία.

Πριν αναχωρήσουν για την περιοχή, οι μαθητές συμβουλευονται τον κατάλογο με τα πράγματα που πρέπει να έχουν μαζί τους. Μάλιστα, πρέπει ήδη να έχουν ενημερώσει τους συμμετέχοντες για τον απαραίτητο ατομικό εξοπλισμό που πρέπει να φέρουν. Εάν ο καθαρισμός συνδυάζεται και με καταγραφή, χρησιμοποιούν το φύλλο εργασίας της δραστηριότητας B1.

Επιτόπου, οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρές ομάδες και «σαρώνουν» όλη την περιοχή. Τα μέλη κάθε ομάδας αναλαμβάνουν διαφορετικές αρμοδιότητες: ένας συλλέγει, ένας καταγράφει, ένας μεταφέρει τις γεμάτες σακούλες, κλπ. Όταν τελειώσουν, ελέγχουν αν οι γεμάτες σακούλες έχουν συγκεντρωθεί και πεταχτεί σωστά και συγκεντρώνουν τις φόρμες καταγραφής.

Πίσω στην τάξη, οι μαθητές αναλύουν τα δεδομένα και βγάζουν συμπεράσματα. Απαντούν σε ερωτήσεις όπως:

- Σε ποιες ανθρώπινες συμπεριφορές και δραστηριότητες οφείλονται όλα αυτά τα σκουπίδια; Πώς θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί η δημιουργία απορριμμάτων;
- Τι άλλο θα μπορούσε να έχει γίνει και δεν έγινε (ανακύκλωση, κατάλληλη απόρριψη, μείωση της κατανάλωσης, κλπ.);

Επέκταση

Με βάση την τελική συζήτηση, οι μαθητές δεσμεύονται να αναλάβουν ενεργή δράση στο σχολικό τους συγκρότημα (π.χ. να μαζεύουν και να διαχωρίζουν τα σκουπίδια για ανακύκλωση, να τοποθετήσουν κατάλληλους κάδους, να μειώσουν την ποσότητα των σκουπιδιών που πετούν, κλπ.). Στην προσπάθειά τους πρέπει να κινητοποιήσουν και να δεσμεύσουν όλη τη σχολική κοινότητα.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΕ ΚΟΙΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Σ' αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές οργανώνουν μια εκστρατεία καθαρισμού στην περιοχή τους σε συνεργασία με τον δήμο ή την αρμόδια υπηρεσία. Οι μαθητές «υιοθετούν» την περιοχή αυτή και ενημερώνουν την τοπική κοινωνία για τις επιπτώσεις των θαλάσσιων απορριμμάτων και για τους τρόπους να διατηρηθεί η περιοχή καθαρή.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Επιστήμες περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, Καλλιτεχνικά

ΗΛΙΚΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

12-15 ετών

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

1 εβδομάδα

ΣΤΟΧΟΙ

- Να λάβουν μέρος οι μαθητές εθελοντικά σε μια δράση, όπως σε έναν καθαρισμό.
- Να καλλιεργηθεί η διάθεση συμμετοχής και συνεργασίας με άλλους για έναν κοινό σκοπό.
- Να ενεργοποιηθεί και να καλλιεργηθεί η δημιουργικότητά τους.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

International Coastal Cleanup (ICC): www.oceanconservancy.org/our-work/international-coastal-cleanup
Clean Up the World Campaign: www.cleanuptheworld.org/en/
Clean Up the Mediterranean: www.facebook.com/pages/Clean-Up-The-Med/288531951267566?ref=hl
The European Clean-Up Day (2014): www.letscleanupeurope.eu/

ΜΕΡΟΣ

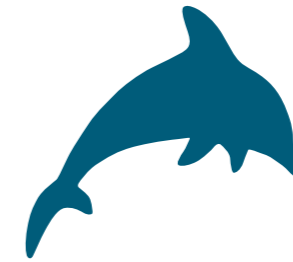
ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΛΥΣΕΩΝ

δ4 ΜΑΘΕ
ΝΙΩΣΕ
ΔΡΑΣΕΙ!
Μαζί για θάλασσες
χωρίς σκουπίδια

**ΜΑΘΕ
ΝΙΩΣΕ
ΔΡΑΣΕ!**
Μαζί για θάλασσες
χωρίς σκουπίδια

Οι περιφερειακές, εθνικές και τοπικές αρχές, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αλλά και οι εταιρείες τα τελευταία χρόνια έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης από απορρίμματα. Παρ' όλα αυτά, είναι απαραίτητη η ατομική πρωτοβουλία για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα. Άνθρωποι όλων των ηλικιών μπορούν να βοηθήσουν με πολλούς τρόπους, για παράδειγμα με το να διαθέτουν τα σκουπίδια τους σωστά, να μειώνουν τη δημιουργία τους, να συμμετέχουν σε καθαρισμούς και εκστρατείες, κλπ.

Οι συμπεριφορές μας έχουν συχνά άμεση επίπτωση στο περιβάλλον. Για παράδειγμα, το περιτύλιγμα μιας καραμέλας που πετάγεται στον δρόμο μπορεί πολύ εύκολα να βρεθεί σε μια αποχέτευση ομβρίων υδάτων και από εκεί στη θάλασσα. Επειδή η πρόληψη είναι ο απλούστερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος για να μειωθούν τα θαλάσσια απορρίμματα, ο καθένας μας οφείλει να εξετάζει τι είδους σκουπίδια παράγει, σε τι ποσότητα και πώς τα διαθέτει. Για να εξασφαλίσουμε ότι τα σκουπίδια μας δεν θα φτάσουν στη θάλασσα, όταν βρισκόμαστε σε εξωτερικούς χώρους δεν πετάμε τίποτε που μπορεί να παρασυρθεί από τον άνεμο ή τη βροχή. Επιπλέον, εξασκούμε σε καθημερινές συνήθειες πρόληψης, όπως η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση, η αγορά προϊόντων με τη λιγότερη δυνατή συσκευασία, η επιλογή ανακυκλωμένων ή ανακυκλώσιμων υλικών, κλπ.

Είμαστε πιο αποτελεσματικοί όταν οργανωνόμαστε σε ομάδες: Για παράδειγμα, είναι πιο αποτελεσματικό να δρούμε ομαδικά παρά ατομικά όταν πρόκειται να κάνουμε μια δράση ενημέρωσης ή να οργανώσουμε έναν καθαρισμό. Τα προγράμματα του τύπου «υιοθετήστε μια παραλία» είναι μια αποτελεσματική ομαδική δράση που μπορεί να αναλάβει μια τάξη, μια γειτονιά κλπ. Ακόμη,

οι περιβαλλοντικές οργανώσεις συχνά αναζητούν συμμετοχές σε δράσεις καθαρισμού παραλιών και άλλων περιοχών. Προσφέροντας εθελοντικό έργο σε έναν φορέα που συντονίζει έναν καθαρισμό σε τοπική ή ακόμα και σε διεθνή κλίμακα, μας δίνεται η ευκαιρία να συμβάλουμε στην προστασία του περιβάλλοντος και να αποκτήσουμε άμεση εμπειρία για το μέγεθος του προβλήματος των θαλάσσιων απορριμμάτων.

Η σημασία των καθαρισμών

Τι νόημα έχει ένας καθαρισμός εάν τα σκουπίδια επιστρέφουν με το επόμενο κύμα; Αυτή η σκέψη γεννιέται αυθόρμητα σε πολλούς όταν συγκρίνουν τα σκουπίδια που απομακρύνονται σε έναν καθαρισμό με όσα επανεμφανίζονται μετά από λίγες μόνο ημέρες με τα κύματα και τις πλημμύρες. Η σκέψη αυτή μπορεί να μας απογοητεύσει και να μας αποθαρρύνει από τη δράση.

Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι οι δράσεις καθαρισμού, πέρα από την απομάκρυνση σκουπιδιών, έχουν μεγάλη αξία ως διαδικασία ευαισθητοποίησης, συμμετοχής και δράσης. Ίσως ένα από τα πιο θετικά μηνύματα για τα παιδιά που συνήθως συμμετέχουν στους καθαρισμούς είναι να βλέπουν τους ενήλικες να μαζεύουν σκουπίδια. Αρχίζουν έτσι να συνειδητοποιούν ότι ο καθένας μας διαδραματίζει τον δικό του ρόλο στη φροντίδα του περιβάλλοντος.

Οι καθαρισμοί, τέλος, αποτελούν μια δυνατή βιωματική εμπειρία, για μικρούς και μεγάλους, που δύσκολα ξεχνιέται. Αντικρίζοντας ξανά και ξανά, ως σκουπίδια, αντικείμενα που συχνά χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας, όπως πλαστικά μπουκάλια, σακούλες, τενεκεδάκια κ.ά., αφυπνιζόμαστε και γινόμαστε πιο υπεύθυνοι την επόμενη φορά που θα χρησιμοποιήσουμε τα αντικείμενα αυτά!

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΒΕΒΑΙΩΘΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΧΕΤΕ

Ατομικός εξοπλισμός

- Αδιάβροχο αντιανεμικό ή τζάκετ (ανάλογα με τον καιρό)
- Ανθεκτικά κλειστά παπούτσια
- Μακρύ παντελόνι
- Νερό
- Αντλιακό
- Καπέλο

Εξοπλισμός διοργανωτών

- Σημειωματάρια και μολύβια (για την καταγραφή)
- Γάντια μιας χρήσης για όλους
- Μεγάλες σακούλες σκουπιδιών
- Ένα-δυο ζευγάρια γάντια κηπουρικής, ενισχυμένα
- Ένα δοχείο για αιχμηρά αντικείμενα
- Ένα ψαλίδι (για το κόψιμο πετονιών και σκοινιών)
- Βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών

ΠΩΣ ΝΑ ΑΥΞΗΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ

- Επιδιώξτε τη συμμετοχή όλου του σχολείου, της κοινότητας και των γειτονικών σχολείων, αν είναι δυνατό.
- Πριν απ' τον καθαρισμό, ελάτε σε επαφή με την υπηρεσία του δήμου ή της περιφέρειας που έχει αρμοδιότητα για τη φροντίδα του χώρου. Ο αρμόδιος μπορεί να σας προμηθεύσει με είδη καθαρισμού και να φροντίσει το ζήτημα της συλλογής των σκουπιδιών μετά τον καθαρισμό.
- Αναζητήστε τη συνεργασία τοπικών μη κυβερνητικών οργανώσεων που έχουν εμπειρία στην οργάνωση καθαρισμών.
- Ελάτε σε επαφή με τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό, τηλεοπτικό κανάλι ή ειδησεογραφικό blog για να διαφημίσετε την εκδήλωσή σας και να αυξήσετε τη συμμετοχή.
- Ζητήστε από τον καθηγητή των εικαστικών να σας βοηθήσει να διοργανώσετε στο σχολείο μια έκθεση γλυπτικής και αντικειμένων με θέμα τα θαλάσσια απορρίμματα.

